

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการรับรู้การดูแลของผู้ป่วยจิตเวชในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้ป่วยจิตเวชตามเกณฑ์การวินิจฉัยโรคทางจิตเวช (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder Forth Edition [DSM-IV]) ที่มารับการรักษาแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน พ.ศ.2549 จำนวน 87 คน และมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ

1. มีการรับรู้ปกติโดยประเมินจากแบบตรวจสอบสภาพจิต (Mental Status Questionnaires) ผ่านเกณฑ์ 8 ข้อ ใน 10 ข้อ (Kahn, Goldfab, Pollack, & Peck, 1960)
2. สามารถอ่านและเขียน ภาษาไทยได้
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สร้างโดยผู้ศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว จำนวนครั้งที่มานอนโรงพยาบาลด้วยโรคทางจิตเวช

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้การดูแล (Perception of Care: POC) ของไอเซน (Eisen, 1995) ฉบับแปลเป็นภาษาไทยและดัดแปลงโดย ต๊ะปินตา และคณะ (Thapinta et al., 2001) แบบสอบถามการรับรู้การดูแลประกอบด้วย 18 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

ดีมากที่สุด	หมายถึง	การปฏิบัติของพยาบาลตามข้อความในประโยคนั้น	ดีมากที่สุด
ดีมาก	หมายถึง	การปฏิบัติของพยาบาลตามข้อความในประโยคนั้น	ดีมาก
ดี	หมายถึง	การปฏิบัติของพยาบาลตามข้อความในประโยคนั้น	ดี
ปานกลาง	หมายถึง	การปฏิบัติของพยาบาลตามข้อความในประโยคนั้น	ปานกลาง
ไม่ค่อยดี	หมายถึง	การปฏิบัติของพยาบาลตามข้อความในประโยคนั้น	ไม่ค่อยดี

การกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ดีมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ดีมาก	ให้	3	คะแนน
ดี	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	1	คะแนน
ไม่ค่อยดี	ให้	0	คะแนน

ในการแปลค่าคะแนนการรับรู้การดูแลของผู้ป่วยจิตเวช โดยรวมแปลค่าคะแนนโดยไอเซน (Eisen, 1995) ดังนี้

0.00-0.99	หมายถึง	ผู้ป่วยรับรู้ว่าการพยาบาลอยู่ในระดับไม่ค่อยดี
1.00-1.99	หมายถึง	ผู้ป่วยรับรู้ว่าการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง
2.00-2.99	หมายถึง	ผู้ป่วยรับรู้ว่าการพยาบาลอยู่ในระดับดี
3.00-3.99	หมายถึง	ผู้ป่วยรับรู้ว่าการพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก
4.00	หมายถึง	ผู้ป่วยรับรู้ว่าการพยาบาลอยู่ในระดับดีมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้
การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามการรับรู้การดูแลมาใช้โดยไม่ได้ดัดแปลงจึงไม่ต้องตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาซ้ำ เนื่องจากผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ จิตแพทย์ 2 ท่าน พยาบาลผู้ชำนาญการทางจิตเวช 2 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน และนักสังคมสงเคราะห์ด้านจิตเวช 1 ท่าน และมีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content valid index) เท่ากับ 0.93

การหาความเชื่อมั่น (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามการรับรู้การดูแลไปใช้กับผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษาจำนวน 20 คนที่โรงพยาบาลน่าน แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.92

การพิทักษ์สิทธิของประชากร

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ทำการพิทักษ์สิทธิของประชากร โดยทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย ให้ประชากรทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย การผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประชากรมีสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการศึกษานี้ ซึ่งการตอบรับหรือปฏิเสธจะไม่มีผลใดๆ ต่อการบริการพยาบาล สำหรับข้อมูลที่ได้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับและนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เท่านั้น ผลที่ได้จากการศึกษาจะนำเสนอข้อมูลที่ได้โดยภาพรวม เมื่อประชากรยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จึงให้ลงชื่อยินยอมในการให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถาม ประชากรที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ได้รับการลงชื่อยินยอมจากผู้ปกครองก่อนให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถาม

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านทางคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติ ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าแผนกผู้ป่วยใน แจ้งขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้ศึกษาคัดเลือกประชากรตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล ในประชากรที่เป็นผู้ป่วยจิตเวชโดยแนะนำตัวเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์พร้อมทั้งการพิทักษ์สิทธิ์ เมื่อประชากรยินดีให้ความร่วมมือในการทำการศึกษ ผู้ศึกษาอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม และให้ประชากรตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลการรับรู้การดูแลของผู้ป่วยจิตเวช โดยรวมวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการรับรู้การดูแลรายข้อวิเคราะห์โดยหาความถี่ และร้อยละ